

Hoofdstuk 7

Migratie om studieredenen

De cijfers over migratie om studieredenen zijn opmerkelijk stabiel de laatste vier jaren, na de daling die we vaststelden tussen 2008 en 2010.

Op Europees niveau laat de hervorming van de nieuwe studentenrichtlijn nog op zich wachten. Het Hof van Justitie van de EU stelde duidelijk dat de marges die lidstaten hebben om studieredenen te onderzoeken strikt beperkt zijn. Op Belgisch niveau beweegt er weinig, behalve de verhoging van inschrijvingsgelden aan de Vlaamse universiteiten. Het is nog altijd wachten op een nieuw wetgevend en beleidskader, in toepassing van de zesde staatshervorming.

1. CIJFERS

Uit de cijfers over migraties om studieredenen waarover Myria beschikt op het ogenblik van de afsluiting van dit jaarverslag, kunnen twee types informatie worden afgeleid:

- Gegevens over de **stromen**, die de evolutie tonen van het aantal migranten dat het land binnenkomt en tegenover de administratie verklaart dat ze naar België komen om hier te studeren. Het betreft hier de gegevens over de visa en de *eerste verblijfstitels*.
- Gegevens over de **stocks** die een foto geven, op een bepaald ogenblik, van alle derdelanders die over een verblijfstitel om studieredenen beschikken, ongeacht het jaar van aankomst in België. Het betreft hier alle *verblijfstitels* die geldig zijn op 31 december van elk jaar.

1.1. | De binnenkomsten van studenten blijven stabiel (*stromen*)

1.1.1. | De visa⁴³⁸

In 2014 werden 30.705 beslissingen genomen over visa voor lang verblijf voor alle redenen samen. Van die beslissingen hadden er 9.388 betrekking op visa voor lang verblijf aangevraagd om studieredenen. Met andere woorden, 31% van alle beslissingen over visa voor lang verblijf die in 2014 werden genomen, hielden verband met studies. Van die 9.388 beslissingen waren er 7.449 ofwel 79%, positief.

Die resultaten zijn zeer vergelijkbaar met wat in 2013 werd vastgesteld. Op een totaal van 30.887 beslissingen voor alle redenen samen hielden er toen 30% verband met studies. Van die 9.269 beslissingen genomen over aanvragen om studieredenen, waren er 7.014 ofwel 76%, positief.

⁴³⁸ Bij de interpretatie van de visumgegevens is enige voorzichtigheid geboden, want enerzijds zijn niet alle nationaliteiten aan de visumplicht onderworpen en anderzijds komen niet alle personen die een visum hebben gekregen noodzakelijkerwijs naar België (zie hfst. 3, Kader 8: *Mogelijkheden en beperkingen van de visumgegevens*).

1.1.2. | De eerste verblijfstitels afgegeven aan derdelanders⁴³⁹

Er kan worden vastgesteld dat het aantal eerste *verblijfstitels* om studieredenen afgegeven aan onderdanen van derde landen sinds 2010 relatief stabiel blijft. Dit aantal stagneert immers rond 5.800-5.900 eerste titels. Vóór die tijd lag het aantal titels hoger: in 2008 werden 6.743 eerste verblijfstitels om studieredenen afgegeven en in 2009 waren dat er 7.222.

In 2013 werden ongeveer 14% van het totaal aantal eerste verblijfstitels aan derdelanders afgegeven om redenen die verband hielden met studies. Het proportionele aandeel eerste verblijfstitels afgegeven om studieredenen is dus lichtjes gestegen sinds 2010, toen het slechts 10% bedroeg. Nochtans worden de cijfers van 2008 nog niet gehaald, toen dit aandeel bijna 15% bedroeg.

Tabel 13. Aandeel van de eerste verblijfstitels om studieredenen afgegeven aan derdelanders, 2008-2013

(Bron: Eurostat. Berekeningen: M. Bourguignon, UCL)

	Eerste verblijfstitels om studieredenen	Eerste verblijfstitels, alle redenen samen (totaal)	Percentage
2008	6.743	46.201	14,60%
2009	7.222	58.939	12,30%
2010	5.899	57.855	10,20%
2011	5.834	55.449	10,50%
2012	5.813	47.278	12,30%
2013	5.902	42.463	13,90%

⁴³⁹ Op het ogenblik van het schrijven van dit jaarverslag, hadden de laatste beschikbare gegevens over de verblijfstitels betrekking op het jaar 2013 en waren ze enkel gepubliceerd voor derdelanders.

1.2. | Het aantal derdelanders dat hier verblijft om studieredenen blijft eveneens stabiel (*stocks*)

Ongeveer 3% van het totale aantal onderdanen van derde landen dat over een verblijfstitel beschikte die geldig was op 31 december 2013, had deze titel verkregen wegens studieredenen. Dit aandeel is stabiel gebleven sinds 2010, net als het totaal aantal van dergelijke verblijfstitels, dat sinds 2010 tussen 10.500 en 11.500 per jaar schommelt.

Tabel 14. Aandeel van het totaal aantal verblijfstitels om studieredenen geldig op 31 december van elk jaar afgegeven aan derdelanders, 2008-2013

(Bron: Eurostat. Berekeningen: M. Bourguignon, UCL)

	Verblijfstitels geldig op 31 december van elk jaar om studieredenen	Verblijfstitels geldig op 31 december van elk jaar, alle redenen samen (totaal)	Percentage
2008	niet beschikbaar	350.392	niet beschikbaar
2009	niet beschikbaar	364.939	niet beschikbaar
2010	10.929	324.974	3,40%
2011	10.698	342.291	3,10%
2012	11.023	339.689	3,20%
2013	11.541	339.067	3,40%

2. RECENTE ONTWIKKELINGEN

2.1. | Op Europees niveau

2.1.1. | Richtlijn nog steeds in de pijplijn

Het voorstel voor een Richtlijn⁴⁴⁰ betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van onderdanen van derde landen met het oog op onderzoek, studie, scholierenuitwisseling, bezoldigde en onbezoldigde stages, vrijwilligerswerk of au-pairactiviteiten is nog steeds niet aangenomen. Voor de analyse hiervan, verwijzen we naar het Jaarverslag Migratie 2013⁴⁴¹.

2.1.2. | Lidstaten mogen geen bijkomende toelatingsvoorwaarden toevoegen

In een arrest van 10 september 2014⁴⁴² stelt het Hof van Justitie van de EU dat uit de studentenrichtlijn⁴⁴³ volgt dat een lidstaat een derdelander die om studieredenen meer dan drie maanden op zijn grondgebied wenst te verblijven specifieke voorwaarden mag opleggen. Het Hof benadrukt dat de voorwaarden die opgesomd zijn in de richtlijn 2004/114/EG exhaustief zijn en dat lidstaten hieraan geen bijkomende voorwaarden mogen toevoegen.

Daarnaast herinnert het Hof eraan dat de richtlijn de mobiliteit van studenten uit derde landen naar de EU wil bevorderen. Als een lidstaat bijkomende toelatingsvoorwaarden kan invoeren, zou dat daartegen indruisen⁴⁴⁴.

Het ging in deze zaak om een jonge Tunesiër, geboren in Duitsland. Hij verliet Duitsland in 1995 en trok naar Tunesië. Hij ondernam verschillende stappen om in Duitsland te kunnen studeren en werd verschillende keren

440 Europese Commissie, *Voorstel voor een Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van onderdanen van derde landen met het oog op onderzoek, studie, scholierenuitwisseling, bezoldigde en onbezoldigde stages, vrijwilligerswerk of au-pairactiviteiten*, 25 maart 2013, COM(2013) 151 def.

441 Zie *Jaarverslag Migratie 2013*, p. 153.

442 HvJEU, C-491/13, *Ali Ben Alaya*, 10 september 2014

443 Richtlijn 2004/114/EG van de Raad van 13 december 2004 betreffende de voorwaarden voor de toelating van onderdanen van derde landen met het oog op studie, scholierenuitwisseling, onbezoldigde opleiding of vrijwilligerswerk (Pb. L. 375, p. 12).

444 HvJEU, C-491/13, *Ali Ben Alaya*, 10 september 2014, §§29-30.

toegelaten om wiskunde te studeren aan de universiteit van Dortmund. De Duitse autoriteiten weigerende hem echter meermaals een studentervisum omdat ze twijfels hadden over zijn motivatie om in Duitsland te studeren (onder meer omdat hij onvoldoendes haalde, omdat zijn kennis van het Duits zwak was en omdat er geen verband bestond tussen de opleiding die hij wenste te volgen en het beroep dat hij van plan was uit te oefenen⁴⁴⁵). Het Hof oordeelde dat de betrokkene voldeed aan de algemene en specifieke voorwaarden van de richtlijn en dat de Duitse autoriteiten geen enkele grond uit de richtlijn kunnen invoeren om het verblijf te weigeren. Het Hof stelde bijgevolg dat een verblijfstitel had moeten worden afgeleverd⁴⁴⁶. Hieruit volgt dus dat de bevoegdheid van de lidstaten om onderzoek te voeren naar de studieredenen beperkt is en niet mag leiden tot bijkomende voorwaarden.

2.2. | Op Belgisch niveau

Ook op het Belgisch niveau vonden er nauwelijks evoluties plaats. We verwijzen hierbij dan ook naar het Jaarverslag Migratie 2013⁴⁴⁷. Het federale regeerakkoord van 9 oktober 2014 verwijst niet naar deze thematiek. De beleidsnota⁴⁴⁸ van de Staatssecretaris beperkt zich dan weer tot de volgende mededeling: “Migratie van mensen die in ons land willen komen werken of studeren, zal ik stimuleren. Hiervoor zal ik samenwerken met de deelstaten zonder aan hun bevoegdheden te raken.”

In het jaarverslag 2012 berichtten we al over de beslissing van alle Franstalige universiteiten om de inschrijvingsgelden voor buitenlandse studenten te verhogen⁴⁴⁹. Recent hebben ook enkele, nog niet alle, Vlaamse universiteiten beslist het inschrijvingsgeld voor het academiejaar 2015-2016 op te trekken voor buitenlandse studenten.

---

445 HvJEU, C-491/13, *Ali Ben Alaya*, 10 september 2014, § 16.

446 HvJEU, C-491/13, *Ali Ben Alaya*, 10 september 2014, §§35-36.

447 Zie *Jaarverslag Migratie 2013*, pp. 153-154.

448 Beleidsverklaring Asiel en Migratie, 18 november 2014, Kamer, DOC 54, nr. 0020/021, p. 10.

449 Zie *Jaarverslag Migratie 2012*, p. 126.